

Betning mot jordloppor i vårraps

Lars Danielsson, HS Konsult

Den i Sverige godkända betningen av vårraps mot jordloppor är inte tillräcklig. Vid angreppsnivåer över 30 % på hjärtbladen kollapsar bestånden. Använd importerat, betat vårraps-utsäde, i området runt Mälaren.

Även i år gjordes jämförelser av olika betningsprodukter i vårraps mot jordloppor i serien L13-1036. De ingående preparaten var Chinook (Bayer), det enda preparat som 2010 var registrerat och godkänt för betning i Sverige, de två nya neonikotinoiderna, Modesto och Elado från Bayer, samt Cruiser från Syngenta.

Det lades ut fyra försök, på Fransåker, Haknäs, Brunnby och Lida. Som framgår av tabell 1 drabbas bestånden väldigt tidigt i sin utveckling och redan vid hjärtbladstadiet kunde man se tydliga skillnader som sedan aldrig släppte.

Det framgår också att den sedan tidigare angivna tröskeln på 30 % angripen bladyta fortsatt verkar stämma. Den enda plats som hade nivåer under 30 % var Lida och där blev det ju också skörd i det obehandlade ledet, tabell 2. På Fransåker och Haknäs visar det sig tydligt att vid starka angrepp så håller inte Chinook emot angreppen. Att så helt obetat i Mälardalens område är inte att tänka på då

inga av de obetade bestånden klarade sig vid angrepp på hjärtbladstadiet som översteg 30 %. Det är också tydligt från de tre mest angripna platserna att jordlopporna angriper bestånden väldigt tidigt. Redan den första planträkningen, som utfördes i hjärtbladstadiet, visar tydliga reduceringar i plantantalet. Tidigare års erfarenheter säger också att det är mycket svårt att bekämpa jordlopporna med någon framgång så tidigt.

Ingen av de tre nya produkterna kommer antagligen att vara tillåten för betning i Sverige, däremot kommer det fortsatt att vara möjligt att importera betat utsäde. I områdena runt Mälaren måste det starkt rekommenderas att välja det alternativet.

Ett annat sätt som provades på två platser under 2010 var att titta på hur utsädesmängden och radavstånd kan hjälpa till att rädda bestånden, allt utsäde betat med Chinook, försökserien L13-1037. Ett av försöken låg på Fransåker och där blev angreppen så starka att inget av leden klarade sig. Det är uppenbarligen ingen självklart användbar väg att gå. I det andra försöket på Brunnby går inga klara slutsatser att dra av jordloppangreppen, däremot fanns det kopplingar mellan utsädesmängd och skörd, högre skörd vid större utsädesmängd.

Tabell 1. Plantantal och angreppsnivå, hjärtbladsstadiet. Fyra försök Svea 2010

Plantor i antal/ m ² och angripen bladyta i % i hjärtbladsstadiet. L13-1036										
Behandling	Fransåker		Haknäs		Brunnby		Lida		Alla platser	
	plantor	bladyta	plantor	bladyta	plantor	bladyta	plantor	bladyta	plantor	bladyta
Obetat	14	81	16	67	104	41	150	27	71	54
Chinook	111	40	124	26	168	5	220	6	156	19
Modesto	172	3	108	7	173	2	192	2	161	4
Elado	132	2	115	7	182	1	210	1	160	3
Cruiser	147	11	152	2	170	3	212	3	170	5
cv	21,1	15,8	22,5	83	26,4	32,5	15,2	36,1	7	30
prob	*	*	*	*	-	*	*	*	0,01	0,001
LSD	37	6,7	36	27,7	ns	5,2	46	4,3	31	15,9

Tabell 2. Bekämpning av jordloppor i vårraps. Skörd fyra försök i Svea 2010. L13-1036

Behandling	Skörd i kg/ha				
	Fransåker	Haknäs	Brunnby	Lida	Medeltal
Obetat	142	168	100	1254	445
Chinook	698	1015	132	1492	893
Modesto	1101	1896	445	1539	1333
Elado	1302	2103	540	1644	1495
Cruiser	1107	2029	498	1545	1386
cv	12,3	22,3	27,5	7,7	15
prob	*	*	*	*	0,005
LSD	176	531	182	195	531